

Flüt eğitimine yönelik bir “etüd analiz modeli”

An “Etude Analysis Model” Related to Flute Education

Gülten CÜCEOĞLU

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Türev BERKİ

Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Müzikoloji Bölümü

ÖZET

Bu çalışmada, flüt eğitiminde kullanılmak üzere özgün bir “etüt analiz modeli” ortaya konmakta ve Ernesto Köhler’in Opus 33-I, 14 numaralı La Majör etüdü üzerinde uygulanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Etüt, analiz, flüt eğitimi, Köhler

ABSTRACT

In this study, an original analytic model related to flute education has been made on the Etude in A Major, Opus 33-I by Ernesto Köhler.

Key words: Etude, analysis, flute education, Köhler

1. Giriş

“İcracının çalgısı üzerindeki teknik gelişiminin sağlanması amacıyla yaratılan bir özel kompozisyon” olarak tanımlanabilecek olan *etüt* kavramı, (Scholes, 1992, 336; Sadie, 1995, 304) hemen her çalgıda olduğu gibi, flüt eğitimi ve repertuarının da vazgeçilmez öğeleri arasındadır. Her etüt, içerdiği bir ya da birden çok teknik hedefle, öğrenci/icracının repertuarına aldığı eserlerde karşılaşılabileceği pek çok güçlüğün giderilmesinde önemli rol oynar. Şu halde, her etüdün, “kapsadığı konu ya da teknik güçlükler” ve “sözkonusu güçlüklerin giderilme yöntemleri” temelinde, gerek *analitik* ve gerekse *yaratıcı* bir yaklaşımla irdelenmesinde büyük yarar olacağı açıktır.

Bu noktadan hareketle, bu çalışmada, özgün bir *etüt analiz modeli* sergilenmekte ve flüt için kaleme aldığı önemli sayıda kompozisyonla flüt edebiyatının önemli isimlerinden olan Ernesto Köhler’in (Bohle, 1975, 1174) Opus 33-I, *The Flutist’s Progress* (Toff, 1996, 438; All Flutes Plus, 2006) ya da *15 Easy Etudes for the Flute* (Köhler, 1996) başlıklı etütlerinden seçilen 14 numaralı etüt üzerinde uygulanmaktadır.

2. Etüt Analiz Modeli

Çalışmada sergilenen *model*, aşağıdaki beş boyuttan oluşmaktadır:

- Her biri, bünyesinde belli bir teknik yoğunluk ya da güçlüğü barındıran farklı *teknik kümelerin* saptanarak eser üzerinde gösterilmesi
- Her bir teknik kümenin, etütte kullanılma oranının hesaplanması
- Her bir teknik kümede kapsanan güçlüklerin tanımlanması
- Her bir teknik küme için yaratıcı nitelikte ve kapsanan güçlüklerin giderilmesine yönelik *teknik çalışmaların* oluşturulması
- Saptanan tüm güçlüklerin yeniden sınıflandırılarak, etüdün “temel” konu ya da hedeflerinin belirlenmesi

3. Örnek Etüt Uygulaması

3.1. Teknik Kümelerin Nota Üzerinde Gösterimi

The image displays a musical score for a technical exercise in G major (one sharp), 2/4 time. The score is divided into 15 staves, each containing a sequence of notes with various technical exercises (TK1-6) marked above them. The tempo starts at 'Allegro moderato M. ♩ = 108' and changes to 'Poco meno mosso M. ♩ = 88' at measure 21, and finally to 'Tempo I' at measure 29. Dynamic markings include 'f' (forte), 'p' (piano), 'mf' (mezzo-forte), and 'f allargando' (forte, allargando). The score concludes with a 'rall. e dim.' (rallentando and diminuendo) marking at measure 31. The page number '15' is visible in the top right corner of the score.

Nota 1. Teknik Kümelerin Etüt Üzerinde Gösterimi (Köhler, 1996, 15)

3.2. Teknik Kümelere İlişkin Bulgular

Tablo 1. Teknik Kümelerin Dağılımı

Teknik Küme (TK) Nr.	Teknik Kümede Kapsanan Güçlükler	Teknik Kümenin Etütte Kullanıldığı Ölçü Nr.	Teknik Kümenin Etütte Kullanılma Oranı (%)
TK 1	<ul style="list-style-type: none"> 6'lı – 12'li aralıklarda temiz ses üretimi Legatoda aksan uygulaması 	1-3, 5-7, 9-12, 29-31, 33-35, 37-40	41,67
TK 2	<ul style="list-style-type: none"> Legatoda 3. oktavdan 2. ve 1. oktava iniş 	4, 8, 32, 36	8,33
TK 3	<ul style="list-style-type: none"> Parmak pozisyonlarına adaptasyon Legatoda 2. ve 3. oktava çıkış 	13-16, 41-44	15,62
TK 4	<ul style="list-style-type: none"> 3'lü - 6'lı aralıklarla 3., 2. ve 1.oktavlar arası geçişler 	17-20, 45-48	13,02
TK 5	<ul style="list-style-type: none"> 6'lı – 10'lu aralıklarda aksan uygulaması 	22, 26	4,17
TK 6	<ul style="list-style-type: none"> 32'lik nota değerlerinde parmak pozisyonlarına adaptasyon 	23, 27	3,12

3.3. Teknik Çalışmalar

3.3.1. Hazırlık Çalışması

Nota 2. Hazırlık Çalışması

Bu çalışma, gerek çalgıyı ısıtma ve çalgıyla ısınma, gerekse etüde ve tona adaptasyon amacıyla yazılmıştır.

3.3.2. TK 1'e ilişkin Teknik Çalışmalar

Nota 3. TK 1'e yönelik Hazırlık Çalışması

Bu çalışma, TK 1'de kapsanan "legatoda aksan uygulaması"na yönelik bir hazırlık niteliğindedir.

Nota 4. Teknik Çalışma, Ölçü nr. 1-3, 9-12, 29-31, 37-40

Nota 5. Teknik Çalışma, Ölçü nr. 5-7, 33-35

3.3.3. TK 2'ye ilişkin Teknik Çalışmalar

TK 2'de kapsanan "3. oktavdan 2. ve 1. oktava iniş", üfleme tekniği, nefes desteği ve parmak pozisyonlarına adaptasyon açısından bir güçlüktür. Ayrıca 3. oktav seslerini legatoda temiz üflemek, iyi bir nefes desteği ve doğru bir dudak pozisyonu gerektirir.

♩ 72-100

Nota 6. Teknik Çalışma, Ölçü nr. 4, 32

♩ 72-100

Nota 7. Teknik Çalışma, Ölçü nr. 8, 36

3.3.4. TK 3'e ilişkin Teknik Çalışmalar

♩ 72-100

Nota 8. Teknik Çalışma, Ölçü nr. 13-14, 41-42

Nota 9. Teknik Çalışma, Ölçü nr. 15-16

Nota 10. Teknik Çalışma, Ölçü nr. 43-44

3.3.5. TK 4'e ilişkin Teknik Çalışmalar

Nota 11. Teknik Çalışma, Ölçü nr. 17-20

Nota 12. *Teknik Çalışma, Ölçü nr. 45-48*

3.3.6. TK 5'e ilişkin Teknik Çalışma

Nota 13. *Teknik Çalışma, Ölçü nr. 22, 26*

Bu teknik çalışmada, aksan uygulamasının belirgin biçimde ve kaliteli bir ton elde edilerek yapılması amacıyla etütte kullanılan aralıklar *staccato* çalıştırılmıştır.

3.3.7. TK 6'ya ilişkin Teknik Çalışma

Nota 14. *Teknik Çalışma, Ölçü nr. 23, 27*

4. Sonuç

Çalışmanın önceki bölümünde sergilenen analiz ışığında, Köhler'in Opus 33-I, 14 numaralı etüdüne ilişkin aşağıdaki "genel" bulgu ve sonuçlara ulaşılması mümkündür:

1. *Legato*, etütte konu edilen güçlüklerin adeta "zemini" durumunda olup, TK 5'in tamamı ve TK 4'ün bazı kısımları dışında kalan teknik kümelerin hiçbirinde legato dışında bir çalış tekniği sözkonusu değildir. 48 ölçü uzunluğundaki etüdün tam 41 ölçüsünde (% 85) bütünüyle legato konu edilmektedir.
2. 1., 2. ve 3. oktavlar arası geçişler Tablo 1.'de sergilenen teknik güçlükler arasında özel bir konuma sahiptir. Zira, etütte bu güçlüğü konu edildiği ölçüler, % 36,97'lik oran ile eserin yaklaşık üçte birini işgal etmektedir.
3. Etütte konu edilen bir diğer karakteristik güçlük ise *aksan* kullanımınıdır. Gerek legato, gerekse *dilli çalış* ortamında karşımıza çıkan aksanlar, toplam % 45,84'lük oran ile eserin yarıya yakın bir bölümünü kapsamaktadır.

Bu bulgu ve sonuçlardan hareketle, Köhler'in Opus 33-I, 14 numaralı etüdünü "legatoda oktavlar arası geçişler ve aksan kullanımı" temelinde özetlemek, kanımızca doğru bir yaklaşım olacaktır.

Kaynaklar

- Köhler, E. (1996). 15 *Studi Facili Per Il Flauto op.33-I*. Italy: Edition Ricordi.
- Scholes, A. P. (1992). *The Oxford Companion To Music*. New York: Oxford University Press.
- Stanley, S. (1995). *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. Vol.18 London: Macmillan Publishers Limited.
- Thomson, O. (1975). *The International Cyclopedia of Music and Musicians*. Bruce Bohle (Editör). New York: Dodd, Mead & Company.
- Toff, N. (1996). *The Flute Book A Complete Guide for Student and Performers*. New York: Oxford University Press.

<<http://www.allflutesplus.co.uk>> (2006, Aralık 3)